

julija. — Rumuni so se z Rusi zvezali; Srbi bodo se kmalu oklicali neodvisne od Turkov. — Grki bi radi Turku napovedali boj, se pa ne upajo prav zavolj angleškega brodovja, katerega se bojijo. Italijani prežijo pri zadregah Avstrije na južno Tirolsko, Gorico in Trst, pri razpadu Turčije pa na Tunis in Albanijo.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Od 2. junija do sedaj se neprestano bijejo Črnogorci z 45.000 Turki, kateri prodirajo od 3 strani v Črnogoro. Na 2 mestih so Turke zbili nazaj, a na tretjem se jih do sedaj niso mogli obraniti. Mehemed-paša (poturčen Nemeč) je prilomastil od Sjenice in hotel zasesti Vasojevice, pa je bil pri Jelovici strašno tepen; zgubil je blizu 200 mrtvih in ranjenih Turkov. Saib-paša je 3. 4. 5. in 6. junija napadal Boso Petroviča in je dvakrat prišel do Martiničev, ali bil je 3. junija in naposled 6. junija od 16 bataljonov Črnogorcev sijajno premagan; vsakokrat je zgubil po 2000 mož. Menje srečen je bil Vukotič proti Sulejman-paši; ta je po strašnem krvi prelivanju pri Krstacu in Presjeki 5000 tovorov živeža spravil v izstradani Nikšič in stoji sedaj na črnogorski zemlji in se hoče polastiti Bogetiča, kder imajo Črnogorci največjo zalogo streliva in živeža. Ondi se sedaj strašno bijejo.

V Kavkazu so Rusi vstaše grozno pobili pri Arvatu in blizu reke Kudur; tukaj je pal hrabri ruski general Mikeladžev. V Armeniji napadajo Rusi trdnjavo Kars, katero hočejo siloma vzeti preden se dalje spustijo proti Erzerumu in Muktarpašo zgrabijo, ki še vedno tči pri Zevinu, čeravno je dobil 20 bataljonov pomoči in 600 Magjarov in Poljakov, katerih ni sram Turčinu pomagati. Tudi stari general Klapa je na poti v Erzerum. Iz Karsa so Turki vdrli z 10 bataljoni in so hotli vzeti ruski tabor, so pa bili tepeni tako, da je 200 Turkov mrtvih obležalo. General Tergusakov je prišel do Sajdekana potem ko je Turkom vzel trdnjavo Topro-kale. V Rumuniji je sedaj silno gibanje med Rusi, ker bodo v kratkem Donavo prekoračili na 3 ali 5 mestih. Turki jih pričakujejo v prvi vrsti od Vidina do Mačina z 140.000 vojaki in 272 kanoni, v drugi vrsti od Šumlave do Varne z 86.000 mož in 126 kanoni; servisa jim stoji od Niša do Sofije ter šteje 30.000 mož in 60 kanonov. Rusko bradovje hiti okoli Francoske proti Turčiji; turški admiral Hobart jadra sedaj njej nasproti in jo hoče zgrabiti pri Gibraltaru. Ruski car je 2. nova vojna oddelka t. j. blizu 60.000 mož pozval na bojišče. Najnovejše poročilo javlja, da je ruski general Radecki pri Brajli že mahnil čez Donavo.

Za poduk in kratek čas.

Črtice iz slovanskega bojišča v Aziji in Evropi.

II. Velemogočni ruski car Aleksander II. se od 5. junija že mudi v Rumuniji, ter ogleduje in

sokoli svojo velikansko južno armado, ki sedaj dela slednje priprave za nevarni prelaz čez Donavo. Mislimo torej, da svojim čestitim bralcem dobro ustrezemo, ako jim ovo armado nekoliko popišemo, to pa po najzanesljivših angleških izviri. Anglež ni prijatelj Rusu, a neprijatelj ima navadno ostre oči.

Sila številne ruske vojne je šlo v Rumunijo 9. oddelkov ali korov. Vsaki oddelek je sestavljen iz pešakov, konjenikov in kanonirjev in vozi seboj vse, česar je za srečno bojevanje sedanje dni treba. Razun tega je na to bojišče poslanih 7 inženirskih bataljonov, 10 regimentov kozakov, 3 baterije lahkih kanonov za planine, 1 baterija mitraljez in 3 kompanije mornarjev; skup 310.000 mož, 55.800 konjev in 1008 kanonov (kanoni za planine in težki kanoni za obleganje trdnjav, potem vozni konji tukaj niso všteti.) Vsaki oddelek ima svojega generala za poveljnika. Teh imena so: generali Zorov, Radecki, Vanoski, Hahn, Cimerman, knez Barklaj, knez Voroncov, knez Šavskoj in grof Krüdener. Višje poveljništvo pa je izročeno ruskega cara bratu, velikemu knezu Nikolaju, ki je njemu tudi med vsemi brati najbolj podoben. Nikolaj je namreč visoke, orjaške in krepke postave tako, da mu malo ljudi do širokih ram sega; pravi vojak od glave do nog, „z dušom i telesom“ ter sedaj 55 let star. Proti vojakom je nenavadno prijazen, za njihove potrebe neizmerno skrben in vseskozi pravilčen, pa tudi oster, če je potreba. Nedavno je prišel naglo v Galae, ker je zvedel, da vojaki pomankanje trpé. Takoj pokliče oskrbnike ali „liferante“; morajo mu pokazati kruh in seno in ker je bilo oboje plesnjivo, je dal 3 ustreliti, kakor jim je bilo zažugano, kedar so oskrbnništvo prejeli. Sedaj so vsi oskrbniki v redu. Desna roka višjemu poveljniku je general Nepokojčički, načelnik generalnemu štabu. Mož je že 73 let star, pa še vedno krepak. Pravijo, da je v vojniških zadevah jako izveden, toda izredno miren in opazen. Bojni načrt za bojišče v Aziji in Evropi pa je izdelal grof Hajdan. Tujcev, zlasti tujih dopisnikov, ne pripuščajo Rusi. Vojakom je pod smrtno kaznijo prepovedano kaj izpovedati o gibanju vojne. Zato pa tudi le malo izvemo, kde prav za prav stojijo posamezni vojni oddelki in kde bodo Donavo premostili. To je modro in turkoljubne pisače evropske strašno jezi, ker ne morejo Turkom z poročili tako streči, kakor lani na Srbskem.

Angleži trdijo, da je rusko pešastvo ali infanterija izvrstna, primerno urejena, dobro orožana in z vsem potrebnim dovolj preskrbljena. Bataljoni štejejo po 800—900 mož, ki so razdeljeni na 4 kompanije, katerim je še pridjana 1 kompanija lovcev. Trije bataljoni storijo eden regiment, 4 regimenti pa 1 divizijo; 2 diviziji ste eden vojni oddelek ali kor. Pešakov je torej skup 172.000 ob Donavi. Vsak nosi seboj po 90 patron, 40 pa jih ima založenih na vozu, ki je pridjan

vsakej kompaniji. Puške imajo same ostroguške t. j. take, ki se od zaja nabijajo, izdelane po načrtu obrista Berdana. Oficirji in korporali so orožani tudi z revolverji in pištolami. Čeravno je ruski pešak precej obložen, vendar dobro, hitro in vstrajno maršira, kakor malokateri v Evropi. Pri marširanju radi pojejo in so večjidel veseli in dobre volje. Turški vojaki so veliko bolj tibi, zamišljeni in resnobni, toda oficirje imajo slabo podučene ter gledajo sploh malo na red in varnost. V bojni praski so pa Turki nenavadno bitri in se močno naglijo z streljanjem ter mnogo streliva zastonj postreljajo in popokajo.

Redno rusko konjeničstvo je malo različno od sedaj v Evropi navadnega. Rusi imajo husarje, ulane, dragonarje, kakor druge evropske države. Regimenti imajo po 4 škadrone, kojih vsaka šteje 33 oficirjev, 512 konjenikov, 120 vojakov brez konjev, 15 trobentašev, 13 vozov in skup 593 konj. Sedla so težka, pa dobro obšita, da konja nikoli ne obtišijo. Polovica husarjev potem vsi ulani in kozaki imajo dolge sulice ali kopja. Dragonarji so orožani tudi z karabini, kozaki pa z kratkimi puškami. Posebica ruske vojne so na vsak način brzi kozaki. Veliki močni ljudje jašejo na majhnih, slokih ali žilavih in vstrajnih konjičih ter kakor nagli sokoli obletavajo redno vojno ali pa sovražnika in ga nadlegujejo od vseh strani. Kozaki so neprecenljiv del ruske vojne. Vseh konjenikov ob Donavi je 25.000 mož. Turki temu ogromnemu številu nimajo nič jednakega nasproti postaviti; turški konjeniki so že davno prenehali biti, kar so nekdanj bili — strah in groza sosedom.

Ruska artilerija v Rumuniji šteje 18 brigad kanonov za redno porabo na bojišču in 18 baterij kanonov, katerih kanonirji vsi jašejo na konjih, skup 432 kanonov, ki sipljejo na sovražnika 9-funtne krogelje in 576 kanonov z 4funtnimi krogeljami. Tem še moramo pridjati blizu 500 za planine, 100 težkih Kruppovih kanonov. Ruski kanoni se vsi od zaja nabijajo in so iz bronu zlitih. Posameznim kanonom je odmerjeno po 120—130 nabojev, t. j. pripravljenih krogelj z smodnikom vred. Vsaka baterija šteje 8 kanonov in 6 takih baterij skup stori eno artilerijsko brigado. Za vsako baterijo vozijo založeno strelivo, namreč 170.000 nabojev za 9- in 4funtne krogelje, 1½ milijona kortač in 200 granatov. Glavni poveljnik vsej artileriji je knez Masalski. Turki gleštajo tudi mnogo kanonov ali pri svojem naglem streljanju potrošijo neizmerno streliva. Omenimo še železniški bataljon, ki šteje 900 mož in je namenjen za popravljanje železnice, če bi se kde pokvarila, tudi telegraf je temu oddelku izroččen. Najbolj čudovite pa so ruske priprave za prevajanje streliva, živeža, krme, bolenikov, ranjencev itd. Vsakemu peš-regimentu je odmerjenih 41, vsakemu ješ-regimentu pa 13 vozov. Vprežni konji so same velike in močne živali, vseh je 200.000. Tudi priprave za ranjence so izvrst-

no uredjene, knez Vladimir Črkavski je temu oddelku načelnik. Vojaki so z živežem dobro preskrbljeni, vsakemu se na dan odmeri 2 funta črnega kruha, ¼ funta mesa, nekaj čaja, rajža in kislega zelja in „kvasa“ za piti, t. j. kisle pijače, našemu pivu nekoliko podobne. Temu nasproti so lenobni Turki jako na slabem, trpijo pomankanje in glad. Sploh ruska armada ob Donavi je močna in izvrstna na vse strani; če ima le nekoliko vojne sreče, potem boče z Turkom bržčas vrezalo za vselej.

Smešničar 25. Dve mladi gospici sedite na travniku tik ceste. Ko zagledate moža mimo iti, ki je imel že nekoliko osivelih lasi, ga ena porogljivo vpraša: oče, ali bo že skoro na planini sneg zapal? Mož njej odgovori: „o še dolgo ne, ker se še pasejo na travnikih — krave!“

Razne stvari.

(Zlato poroko) sta imela Jernej in Mica Raztočnik v Belihvodah. Bila sta 16. jan. 1826 prvič poročena. Obadva sta še precej trdna.

(Pogoreli so) Jožef Gerold v Soboti, Simon Polanec in Pavl Urlep v Stanoskem, Jakob Tanšek na Vrhéh, Franc Skorber v Mučeni, Marija Juršič v Orehovi vesi. Tukaj so bržčas otroci kajžo užgali, škode je 300 fl. zavarovnina pa znaša 700 fl.

(Popravljanje savinjske struge) se je začelo na 5 oddelkih: Nazaret, Polzela, savinjski most, Kazasev most, kapucinarski most. V 10 letih bo popravljanje gotovo in bo stalo vsako leto 14000 fl.

(Obesil) se je 15. t. m. v Svičini Janez Jost, 55 let stari kmetski sin, potem ko je vso dedštinu napravil, revnega življenja se pa kmalu naveličal. Vsa fara je bila črez to grozovito djanje s silno nevoljo napolnjena in faranom se je do mrtveca také gabilo, da je bilo komaj mogoče ljudi dobiti, ki so nesrečneža pokopali.

(Graščino Hausambacher) je pl. Feirer prodal grafu Nugent-u za 220.000 gld.

(Petdeset goldinarjev podariti) se svitli cesar gasilnemu društvu pri sv. Lenartu v slov. goricah. (Spremembe v Lavantinski škofiji) Prestavljeni so č. gg. kaplani: Fr. Jan v Koprivnico, — V. Tamše v sv. Vid pri Ponkvi, — H. Verk v Pilštanj. — Č. g. Jož. Jurčič, kaplan pri sv. Benediktu, stopi v začasni pokoj.

Dražbe III. 25. junija Blaž Dobnik v Trnčah 4021 fl. Blaž Dobovišek v Šnsemu; 27. junija Janez Klobasa v Šavnici, Andrej Kozel v Sedlašku 730 fl., Franc Knoplež v Gasteraji 1607 fl. Jožefa Langman v Glazbahu 305 fl. Andrej Storej v Lipi 2424 fl.; 28. junija Marija Klemenčič v koroškem predmestju v Mariboru 8080 fl., Štefan Koh v Soboti 1000 fl., Janez Stern v Slivnici 5402 fl.; 30. junija Stefan Detiček v Slov. Bistrici, Juri Leber v Šmariji 1470 fl.